

СТАНОВИЩЕ

за академичните дейности и научните трудове
на гл. ас. д-р **Юлия Александрова Васева-Дикова**,
представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „**доцент**”
в професионално направление **2.3. Философия**
по научната специалност **Философия**
за нуждите на **ИИОЗ - БАН**
от проф. дфн Валентин Канавров

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ИИОЗ при БАН в ДВ, бр. 3 от 10.01.2014 г. Представените документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и правилниците на БАН и ИИОЗ. Процедурата по конкурса е изцяло и коректно спазена. На първото заседание на научното жури изразих съгласие и бях избран за становищар по конкурса.

Гл. ас. д-р Юлия Александрова Васева-Дикова е **единствен кандидат** в конкурса.

За участие в конкурса д-р Васева-Дикова представя списък на публикации, съдържащ **17 заглавия**, в т.ч. **1 отпечатана монография** (2014 г.) и **16 статии**, класифицирани според изданията: 6 статии в индексирано/реферирано национално списание, 1 статия в тематичен сборник, издаден в чужбина, 3 доклада, публикувани в сборници трудове от международни конференции, 5 доклада, публикувани в сборници трудове от национални конференции и 1 информация за научни прояви. Публикациите са на български език и английски език. Всички заглавия са строго по научната специалност на конкурса. Те не повтарят публикациите по защитата на докторската дисертация. Бил съм докладчик в Научната комисия на ВАК относно доктората на Васева-Дикова и след сравняване на двата списъка твърдя, че няма дублиране на заглавията по двете процедури. Общият списък на публикациите на кандидатката, виден от справката в нейната професионална автобиография, е значително по-обширен от посочените 17 заглавия. За рецензиране в доцентския конкурс д-р Васева-Дикова представя монографията *Философия, наука, демаркация*, Изд. „Проектория“ 2014, София, 200 с.

Академичното CV на д-р Васева-Дикова включва: завършена специалност *Философия* във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ през 1998 г. с ОКС „магистър” (темата на дипломната работа е *Отношението философия-наука в позитивизма*,

като научен ръководител е проф. дфн Ангел Стефанов; споменавам темата на дипломната работа, за да подчертая трайния интерес на Васева-Дикова към философско-научната проблематика от студентската банка до успешната доцентура); докторат по философия, 2003 (темата на дисертацията е: *За гносеологичния статус на теоретичните конструкти*; тази проблематика също е близка с тематиката на монографията, предложена за доцентура); от 2007 г. – гл. ас. в ИИОЗ при БАН; 2004-2007 – ас. в ИИОЗ при БАН; 2003-2004 – проучвател международни проекти в ИИОЗ при БАН. Васева-Дикова има преподавателски опит като учител по философски дисциплини през 2001-02 г. в 30-то СОУ София. От 2014 г. е член на ред. колегията на сп. „Философски алтернативи“. Има участия в редица научни проекти, вкл. към Фонд „Научни изследвания“. Изнасяла е доклади на множество научни форуми. Била е организатор на научни конференции.

Анализата на монографията *Философия, наука, демаркация* ще започна с открояване на според мен нейния основен теоретичен принос – цялостно, систематично и строго научно теоретизиране на проблема за демаркацията както в неговите основни параметри при разграничаването между научно и ненаучно знание, така и в неговата социо-културна проекция. Авторката принципира формулирането, функционирането и интерпретирането на ad-hoc хипотезите като основен критерий за осмислянето и провеждането на демаркацията не само в рамките на философията на науката, но и в един по-широк и наглед по-размит контекст, но именно с цел неговото по-строгово научно разбиране по посока „навътре към науката“ (с.98). Тя теоретизира термина ad-hoc-ност, вкл. по отношение динамиката на прогресиращите, респ. западащите научни теории.

Вторият съществен теоретичен принос на монографията е в областта на философията и социологията на науката. В този пункт се изследват различни социо-културни проекции на демаркацията, като авторката критически анализира множество актуални концепции и интерпретации, за да открие своите оригинални постановки. Все пак не мога да приема безкритичното заимстване на термина „реторика на демаркацията“, използването му за заглавие на втората основна глава, вкл. в един некохерентно спрямо другите разтегнат параграф. Според мен реторика и демаркация са контрадикторни термини. Произволното, според някои метафорично използване на термините не е белег на принципиране, концептуалност и теоретизиране, макар всички те блестящо и ефективно да работят по строг начин и в множествено число. Ала релациите в случая не са нито реторични, нито дискурсивни (в постмодерния, а не в Декартовия смисъл на термина). Впрочем Васева-Дикова тръгва по плодотворната пътека на Файерабенд,

като след множество специализирани анализи теоретизира същинския проблем за епистемичните стандарти. Определено внимание в монографията заслужава поставянето на въпроса за отношението наука – религия.

Д-р Васева-Дикова описва приносите на своето изследване в пет пункта, като диференцира 3 научно-теоретични и 2 научно-приложни приноса. Те са реални и с дефинитивна теоретична, научна, методологична, приложна и преподавателска стойност.

Нямам принципни несъгласия с постановките в монографията и другите научни разработки на д-р Васева-Дикова.

Към нея имам един въпрос с изричното уточнение, че той не спада към жанра рецензия, а към жанра семинар. Но все пак ще го задам: след като конкурсът е по научната специалност *Философия*, а не по научната специалност *Философия на науката*, прекаленият акцент върху демаркацията не е ли в ущърб на самата философия, доколкото – поне през последните 10-15 години – тя активно утвърждава не само полирационалността, а и алтернативните на рационалното настроения, постановки, интерпретации и разбирания?

Нямам съвместни публикации с кандидата.

Заключение: След запознаване с представените в конкурса материали и специализираната монография, анализата на нейната значимост и съдържащите се в нея строго теоретични, научни и научноприложни приноси, давам своята категорична положителна оценка и убедено препоръчам на Научното жури да предложи на Научния съвет на ИИОЗ при БАН да избере **гл. ас. д-р Юлия Александрова Васева-Дикова** на академичната длъжност „доцент” в професионално направление **2.3. Философия** по научната специалност **Философия**.

02. 04. 2014 г.

(проф. д-р Валентин Канавров)